

ROLE CÍRKEVNÍ, SOUKROMÉ A VEŘEJNÉ CHARITY

Diskuse o chudinské péči v Praze na konci 18. století

Yuki Haruyama

Článek zkoumá roli chudinské péče mezi církevním, soukromým a veřejným sektorem. V centru zájmu přitom stojí diskuse o organizaci chudinské péče, ke které došlo mezi dvěma aristokraty v Praze na konci 18. století. Prvním z nich byl Jan Markvart baron Koc z Dobrše, který na počátku 80. let založil v Praze instituce nočních hlí-

dačů a pracoven. Druhým byl Jan Nepomuk hrabě Buquoy, který na svých panstvích v jižních Čechách na konci roku 1779 zavedl systém chudinské péče provozované novým křesťanským bratrstvem. Přitom mobilizoval příspěvky z církevního, soukromého a veřejného sektoru, které měly jít pouze na chudé žijící na jeho panstvích a nikoliv cizí žebráky. Tento systém implementoval roku 1782 také v Praze, což mu vyneslo Kocovu kritiku.

Autor rozebírá oba reformní modely v kontextu nedávných studií zdůrazňujících význam církevní a soukromé charity, zejména britské „mixed economy of welfare“. Výsledky ukazují, že provozování „uzavřené“ chudinské péče v Kocových pracovnách omezených provozními náklady a počtem míst bylo neadekvátní. Buquoy navíc kritizoval, že chudí, kteří by si zasloužili podporu doma, jsou spolu s jinými zadržnými zavírání do pracoven jako by šlo o vězně. On sám byl naproti tomu pro zkoumání a klasifikaci příčin a stupňů chudoby jako základu pro poskytnutí vhodné pomoci. Dále pak kladl důraz na „otevřenou“ chudinskou péči prostřednictvím charitativní činnosti svého bratrstva vedeného duchovními. Buquoyova metoda chudinské péče se nakonec ukázala jako vhodné opatření kompatibilní s jinými institucemi pro postižené a nemocné osoby.